

Maandag 20 maart 1916 – ochtendeditie

Kalender van de oorlogsverklaringen.

Van tijd tot tijd wordt in de Duitse pers een overzicht der oorlogsverklaringen gepubliceerd. Het is misschien niet onnuttig, zich de volgorde, het getal en het tijdstip daarvan voor ogen te houden. De laatste lijst luidt als volgt:

1	Oostenrijk-Servië	29 juli 1914
2	Duitsland-Rusland	1 augustus 1914
3	Duitsland-Frankrijk	3 augustus 1914
4	België-Duitsland	3 augustus 1914
5	Engeland-Duitsland	5 augustus 1914
6	Montenegro-Oostenrijk	5 augustus 1914
7	Duitsland-Servië	6 augustus 1914
8	Oostenrijk-Rusland	6 augustus 1914
9	Duitsland-Montenegro	6 augustus 1914
10	Frankrijk-Oostenrijk	12 augustus 1914
11	Engeland-Oostenrijk	13 augustus 1914
12	Japan-Duitsland	23 augustus 1914
13	Oostenrijk-Japan	25 augustus 1914

14	Oostenrijk-België	28 augustus 1914
15	Turkije-Rusland	2 november 1914
16	Turkije-Frankrijk	6 november 1914
17	Turkije-Engeland	6 november 1914
18	Turkije-België	7 november 1914
19	Italië-Oostenrijk	24 mei 1915
20	Turkije-Italië	22 augustus 1915
21	Bulgarije-Servië	14 oktober 1915
22	Frankrijk-Bulgarije	16 oktober 1915
23	Engeland-Bulgarije	16 oktober 1915
24	Italië-Bulgarije	17 oktober 1915
25	Rusland-Bulgarije	22 oktober 1915
26	Duitsland-Portugal	9 maart 1916

Maandag 20 maart 1916 – avondeditie

Londen, 20 maart. Officieel. Het Britse opperbevel in Noord-Frankrijk meldt artilleriewerkzaamheid bij Wijschate. De Duitse vliegers hebben tal van aanvallen ondernomen, die alle door ons werden afgeslagen.

Kardinaal Mercier.

Brussel, 19 maart. Naar aanleiding van de herderlijke vastenbrief van kardinaal Mercier heeft de gouverneur-generaal von Bissing een lange brief aan de kardinaal geschreven, waarin hij zegt: Er kan natuurlijk niet de minste twijfel aan bestaan, dat ik uwe eminentie nooit zou beletten, de gelovigen datgene mede te delen wat de heilige vader door uw mond te hunner kennis laat brengen. Maar bovendien begeeft uwe eminentie zich in uw herderlijke brief in politieke beschouwingen, waartegen ik beslist verzet aanteken. Het is gewoonweg onverantwoordelijk als uwe eminentie ongegronde verwachtingen aangaande de afloop van de oorlog wekt.

Zo vermeldt uwe eminentie onjuiste uitlatingen van personen, die geheel buiten de gebeurtenissen staan en zeker niet voor deskundigen kunnen doorgaan. Zij spreken van de mogelijkheid van een door hen gewenste beslissing. Met zulke willekeurige mededelingen brengt uwe eminentie de lichtgelovige bevolking in schadelijke opwinding, waarin zij zich tegen het bestuur van de bezetter verzet. In het bijzonder ontoelaatbaar is in uw herderlijke brief nog de toespeling op de bedreiging van de godsdienstvrijheid van de bevolking in het bezette gebied. Uwe eminentie weet het beste hoe volkomen onrechtvaardig deze verdachtmaking is. Onder de huidige omstandigheden zal ik nu iedere ophitsing tot vijandige gezindheid tegen de bezettende macht streng vervolgen. Zo ik tot dusver vergrijpen van geestelijken aan uwe eminentie ter bestraffing volgens de kerkelijke tucht overliet, voor het vervolg moet ik dat nalaten, want uwe eminentie geeft zelf het voorbeeld van weerspannigheid. Bijgevolg is van uw invloed geen resultaat te verwachten. Uwe eminentie zal mij weer willen antwoorden, dat ik sommige uitlatingen van de herderlijke brief verkeerd verstaan heb. Daar dergelijke verklaringen geen vruchten dragen, ben ik niet meer geneigd ze opnieuw te laten plaats vinden. Ik ben veel meer

vastbesloten in de toekomst niet meer te dulden, dat uwe eminentie misbruik zal maken van uw hoge ambt en politieke onrust zal veroorzaken, waarvoor ieder eenvoudig burger ter gerechtelijke verantwoording geroepen zou worden. Ik waarschuw uwe eminentie niet meer met politieke werkzaamheid op de voorgrond te treden.

Men meldt ons uit Vlissingen: Hedennacht (is hier?) zeldzaam zwaar kanongebulder gehoord. Er werd ook een vliegeskader waargenomen.

Uit België.

Vlaamse bladen bevatten de volgende verordening van generaal von Bissing:

Art. 1. Het is verboden plantaardige en dierlijke oliën en vetten, die tot menselijke voeding geschikt zijn, of waaruit menselijke genotmiddelen kunnen vervaardigd worden, in ruwe of verwerkte toestand tot andere doeleinden dan tot menselijke voeding te bezigen. Uitzonderingen kan de "Oelzentrale" in België niet toestaan.

Art. 2. Met ten hoogste 5000 mark boete en met ten hoogste drie maanden gevangenis of met een van beide wordt gestraft al wie de bepalingen van deze verordening overtreedt.

Bovendien kan verbeurdverklaring der stoffen, die het voorwerp der overtreding uitmaken, uitgesproken worden.

Bevoegd zijn de krijgsrechtbanken.

De Duitse gouverneur van Antwerpen, generaal von Huene, heeft het volgende bekend gemaakt:

Wegens niet veroorloofde handel in granen, wegens overschrijden der bepaalde maximprijzen en wegens niet-aangifte van

voorraden zijn o.a. de volgende personen veroordeeld: Felix Stoffels, te Antwerpen, tot 40.000 mark boete en 3 maanden gevangenisstraf; F. de Mul, te Deurne, tot 1000 mark geldboete en 5 maanden gevangenis; F. van Turnhout, te Antwerpen, tot 3 maanden gevangenis; J. Goorden, te Antwerpen, tot 3 maanden gevangenis. Bovendien zijn, wegens de bovenvermelde misdrijven, belangrijke gevangenisstraffen en geldboeten uitgesproken geworden. Deze verdelen zich op de verschillende gemeenten als volgt:

Antwerpen: 20 personen met gevangenisstraffen van 3 dagen tot 6 weken, en 42 personen met geldboeten van 5 tot 100 mark.

Aartselaar: 1 persoon tot 10 mark;

Bazel: 62 personen van 4 tot 70 mark;

Blaasveld: 1 persoon tot 30 mark;

Borgerhout: 2 personen van 1 tot 3 weken gevang:

Bornem: 1 persoon tot 20 mark;

Bouchout: 1 persoon met 20 mark;

Brasschaat: 4 personen van 10 tot 30 mark;

Breendonk: 1 persoon tot 20 mark;

Kalfort: 3 personen elk tot 20 mark;

Kapellen: 3 personen van 14 dagen tot 4 weken gevang en 1 persoon tot 150 mark;

Doregem: 1 persoon tot 20 mark;

Duffel: 1 persoon met 3 dagen gevang en 6 personen van 20 tot 100 mark;

Ekeren: 2 personen van 4 tot 7weken gevang en 2 personen van 50 tot 100 mark;

Haasdonk: 1 persoon tot 21 dagen gevang;

Heindonk: 1 persoon tot 30 mark;

Hingene: 1 persoon tot 30 mark;

Hoevenen: 1 persoon tot 4 weken gevang en 2 personen van 10 tot 200 mark;

Hoboken: 1 persoon met 14 dagen gevang en 2 personen elk tot 10 mark;
Klein-Mechelen: 1 persoon tot 10 mark;
Lier: 1 persoon tot 1 maand gevang en 37 personen van 20 tot 100 mark;
Merksem: 1 persoon tot 3 mark;
Oorderen: 1 persoon tot 2 weken gevang en 3 personen elk tot 50 mark;
Puurs: 2 personen van 10 tot 30 mark;
Reet: 10 personen van 3 tot 50 mark;
Rumst: 1 persoon tot 10 mark;
Schoten: 3 personen van 3 tot 6 mark;
Stabroek: 3 personen elk tot 3 weken gevang;
Waarloos: 4 personen van 10 tot 20 mark;
Wilmarsdonk: 1 persoon tot 3 weken gevang;
Wilrijk: 1 persoon tot 14 dagen gevang en 6 personen van 10 tot 100 mark;
Zillebeke: 1 persoon tot 8 weken gevang.

Antwerpen, 9 maart 1916 – De Gouverneur, Freiherr von Huene, generaal der infanterie.